

sam pa obleži v mlaki na poti domov. — V vse pa je vpletena idealna slika matere. —

„Pot čez travnik“ je slika iz vasi; dodati je treba, da zelo posrečena slika. Jaka Strah je trd človek, ki meri že na skopuha; s trdim delom si je počasi pridobil posestvo, kos za kosom, od njive do travnika, ki mu postane usoden. Par travic se mu zdi škoda, če se pohodijo; a gosposka misli drugače: od zmerom se je hodilo čez travnik, zato se bo še hodilo. In tako se mu zazdi, kakor se je hlapcu Jerneju zazdelo in vsem našim ljudem, ki so imeli kdaj kaj opraviti z gosposko, da ni pravice na svetu. Ta zavest, sitnosti in pravde ga zastropijo, da zbolji in kmalu so ga nesli ravno čez usodni travnik k večnemu počitku. Značaj je risan izborno, mogoče še boljše pa značaj njegove žene.

„Požigalec“ je duševna študija in je nekaj popolnoma drugega nego prejšnji črtici. Zažig iz maščevanja tvori podlago, vsebina je analiza misli in čustvo požigalca po dejanju. Na štiri točke je vse osredotočeno: dejanje samo na sebi, spomin na požig, ki ga je bil izvršil že prej enkrat, a je srečno utekel kazni; misel, da bi utegnila zgoreti tudi cerkev, ki je ni nameraval zažgati; čustvo maščevalnosti. Meško je dosegel s to študijo lepe uspehe, a vseeno se bo „Požigalec“ širši publikli manj prikupil nego prejšnje.

Knjižica ima zelo primeren uvod ravno prave dolgosti, ki oriše na kratko Meškovo življenje in raztolmači v glavnem njegovo slovstveno delovanje.

Felicijan.

Slovstveni zapiski

Dostavek Simona Gregorčiča „Soči“. Dne 1. velikega srpana 1879 nas je iznenadil dunajski „Zvon“ z eno najlepših slovenskih pesmi. Slavospev Gregorčičev „Soči“ — hkrati krepka davorija — je odmeval v tisočernih srcih. Pesnik sam je štel ta srčni proizvod med svoje najčvrstejše porojenke. Rad je poudarjal, da je francoski pisatelj Charles Nodier že pred njim vzhičeno poveličeval brdko hčerko planin, divno Sočo. Blizu meje teče; ponekod v dolnjem teku se plazi tik grobov slovenskega domovja, a njena zibelka, gorske dobrave, med katerimi šumi, so naše. Tudi teh se hoče polastiti tujec. Gregorčič je poznal pohlepnega soseda in pred 36. leti prorokoval, da „daleč ni ta dan“, ko „vihar grozan, vihar strašan prihrumel z gorkega bo juga, divjal čez plodno bo ravan“ ob Soči. Ko se razvname bitva vroča, tedaj naj poseže v boj bistra Soča; gorško srce pesnikovo ji naroča:

Kar bode shranjenih vodâ
V oblakih tvojega nebâ,
Kar vode v tvôjih bo planinah,
Tačas prodrvi vse na dán,
Narásti, vskípi v tok strašán!
Ne stiskaj v meje se bregóv,
Srdita čez branove stópi,
Ter tujce, zêmlje - lačne, vtópi
Na dnò razpénjenih valóv!

V rokopisu, ki je šel za tisk I. zvezka leta 1882. v tiskarno in ga je imel prej v rokah pesnikov prijatelj Fran Erjavec, je stalo v predzadnjem verzu: zēmlje-željne; poslednjo besedo je prečrtal potem Gregorčič in nadomestil z „lačne“. Na to izpremembo ga je nagnila Erjavčeva opazka, zabeležena s svinčnikom pod pesmijo; glasi se: „Tu je prvotno stalo: zemlje lačne, kar se mi bolje dopada, ker več pové nego željen.“ Prvotno, pravi Erjavec, namreč v Zvonu leta 1879. Zanimati utegne, da je imela pesem „Soči“ v omenjenem rokopisu na koncu še dva verza:

Na zemlji tvoji tujcev tropi

Naj ne dobódo ni — grobov!

Oba verza tičita v oklepajih in sta prečrtana s črnilom; prečrtal ju je pesnik sam — v prid pesmi, predno je bil dal rokopis v pregled Erjavcu, ki izpustu ni oporekal.

J. Pobjljar.

† **F. E. Korš.** Dne 1. marca t. l. je umrl F. E. Korš, član petrograjske akademije, nam Slovencem znan po svojem prevodu Prešerna in svojih študijah o Prešernu. Rodil se je 23. aprila 1843 v Moskvi iz rodbine, ki je že od nekdaj imela ozke stike z ruskimi literarnimi in znanstvenimi krogi. Njegov oče je bil član takozvane Stankjevičeve družine, v kateri so se zbirali ljudje kakor Hercen, Granovskij, Bjelinskij, Botkin; njegovi prijatelji so bili pisatelji Kavelin, Gončarov, Turgenjev in Nekrasov, Čičerin in zgodovinar Solovjev. Stric Valentin je bil urednik naprednega in svoje dni zelo cenjenega lista „Peterburgskija vjedomosti.“ Tale krog in izredna duševna nadarjenost sta določila bodoči duševni in umstveni razvoj mladega Korša. Že v srednjih šolah se je dodobra seznanil s klasičnimi in evropskimi jeziki. Leta 1865 je končal moskovsko univerzo z izrednim uspehom; deset let pozneje se je povrnil k nji kot profesor rimske filologije. Od l. 1889 do 1892 je bil redni profesor na univerzi v Odesi, toda kmalu se je povrnil na moskovsko univerzo in je razen tega predaval še na inštitutu Lazareva za orijentalne jezike perzijsčino. Leta 1900 je bil imenovan za rednega člana petrograjske akademije in je zato opustil predavanja na univerzi, ne pa na inštitutu Lazareva, kjer je deloval do svoje smrti. Bil je obenem predsednik slovanske sekcije moskovske cesarske arheološke družbe. Bil je znan učenjak na polju klasične filologije, kjer ga je zanimala posebno metrika. Poleg klasične metrike pa se je pečal tudi s staro indijsko, perzijsko, arabsko in rusko (metriko „Slovo o polku Igorjevem“ in akcentom narodnih pesmi). Poleg vprašanja o starih grških diftongih je razmotrival prašanje o izvornosti konca Puškinove Rusaljke in o turških elementih v jeziku „Slovo o polku Igorjevem“. Njegovi učenci in nasledniki na moskovski univerzi so A. A. Gruška in S. I. Sobolevskij za grško in M. M. Pokrovskij za latinsko filologijo.

Poleg tega znanstvenega dela pa je opravil še mnogo dela na polju lepe literature. Že l. 1885 je izdal v Kopenhagenu pod naslovom „Stefanos“ zbirko pesniških prevodov, ki obsega latinske prevode iz Puškina, spesnjene v stilu Horacijevem, in grške prevode indijskih in perzijskih pesnikov v Sapfinih strofah. V njegovem delu „Rimska elegija in romantika“ (V Moskvi, 1899) se nahajajo prevodi iz Tibula, Katula, Propercija, in Sapfe — v maniri Puškina in Heineja(!) Kratko pred njegovo smrtjo so izšli njegovi prevodi perzijskih poetov Hafisa, Džemal-Eddina in drugih. Brez vseh težkoč je pisal tudi v maloruskem jeziku znanstvene razprave in literarna dela (n. pr. prevode iz Gregorčiča in Prešerna). Neustrašeno in možato se je boril za narodne pravice Malorusov in je bil sploh proti vsakem nasiju. Ko je pod Aleksandrom III. reakcija napadla avtonomijo univerz, jo je odločno branil; ravno tako se je zavzel za moskovsko dijaštvo, mučeno od policije, in je, kakor